

Leidraad informatieverstrekking aan deelnemers bij een Collectieve Waardeoverdracht

Publicatiedatum: november 2020

Autoriteit Financiële Markten

De AFM maakt zich sterk voor eerlijke en transparante financiële markten.

Als onafhankelijke gedragstoezichthouder dragen wij bij aan duurzaam financieel welzijn in Nederland.

Inhoudsopgave

Inleiding	4
1. Informatieverstrekking aan deelnemers op grond van artikel 48 Pw	6
1.1 <i>Informeer de deelnemer tijdig, evenwichtig, duidelijk en begrijpelijk</i>	6
1.2 <i>Informatie sluit aan op de kenmerken en behoeften van de individuele deelnemer</i>	7
1.3 <i>Geef deelnemer inzicht bij keuzes</i>	7
1.4 <i>Opzet en structuur van de informatie</i>	8
1.5 <i>Effectieve communicatie en informatieverstrekking</i>	8
2. Informatieverstrekking aan deelnemers bij een collectieve waardeoverdracht	9
2.1 <i>Benoem de reden en achtergrond CWO</i>	9
2.2 <i>Geef inzicht in de hoogte van het pensioenvermogen of het opgebouwde pensioen vóór en na de CWO</i>	9
2.3 <i>Geef inzicht in de hoogte van het pensioen vóór en na de CWO</i>	10
2.4 <i>Geef inzicht in de wijzigingen in de regeling bij een CWO</i>	11
2.5 <i>Benoem expliciet de mogelijkheid van bezwaar bij een CWO o.g.v. artikel 83 Pw</i>	11
2.6 <i>Specifieke interpretatie voor een CWO o.g.v. artikel 84 Pw</i>	12
3. <i>Proces beoordeling collectieve waardeoverdrachten door de AFM en DNB</i>	13

Inleiding

De Autoriteit Financiële Markten ([AFM](#)) is de toezichthouder op informatie die door pensioenuitvoerders verstrekt wordt aan (gewezen) deelnemers en partners.¹ Pensioenuitvoerders zijn pensioenfondsen, pensioenverzekeraars en premiepensioeninstellingen.

Alle informatie die de pensioenuitvoerder (schriftelijk) verstrekt of beschikbaar stelt aan deelnemers moet op grond artikel 48 Pensioenwet (Pw) tijdig, correct, duidelijk en evenwichtig zijn. Ook dient de pensioenuitvoerder te bevorderen dat verstrekte persoonlijke informatie aansluit bij de informatiebehoefte en kenmerken van de deelnemer, en dat de informatie de deelnemer inzicht geeft in de keuzemogelijkheden die er zijn en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor zijn pensioen.

Deze wettelijke eisen gelden ook voor de informatie die pensioenuitvoerders verstrekken bij een voorgenomen Collectieve Waardeoverdracht (CWO) op grond van artikel 83 en 84 Pw. Een CWO op grond van artikel 83 Pw is een waardeoverdracht op verzoek van de werkgever. Bij een dergelijke collectieve waardeoverdracht geldt dat voldaan moet worden aan onder meer de volgende voorwaarde: de deelnemers hebben geen bezwaren aan de pensioenuitvoerder kenbaar gemaakt tegen de voorgenomen waardeoverdracht, nadat zij over het voornemen schriftelijk zijn geïnformeerd. Een CWO op grond van artikel 84 Pw betreft een waardeoverdracht in verband met de liquidatie van een pensioenuitvoerder. De informatie die door de pensioenuitvoerder in het kader van een collectieve waardeoverdracht bij een liquidatie wordt verstrekt, moet ook voldoen aan de wettelijke vereisten aan de informatieverstrekking van artikel 48 Pw.

Een CWO heeft gevolgen voor het pensioen van een deelnemer. Daarom is het in het belang van de deelnemer dat pensioenuitvoerders de deelnemers hierover tijdig, correct, duidelijk en evenwichtig informeren en ervoor zorgen dat de deelnemer voldoende inzicht heeft in de gevolgen van de CWO voor zijn pensioen. In het geval van een CWO op verzoek van de werkgever, heeft de deelnemer deze informatie nodig om te beoordelen of hij gebruik wil maken van zijn wettelijke bezwaarrecht.

De AFM krijgt regelmatig vragen van pensioenuitvoerders over de invulling van de vereisten van artikel 48 Pw in de situatie van een CWO. Om deze reden geeft de AFM in deze leidraad nadere uitleg over de wettelijke vereisten van artikel 48 Pw in het geval van een collectieve waardeoverdracht.

Proces CWO tussen pensioenuitvoerders

De AFM is zich ervan bewust dat er verschillende soorten CWO's zijn, die kunnen verschillen in complexiteit. Deze complexiteit is onder meer afhankelijk van het type pensioenuitvoerder (van verzekeraar naar verzekeraar of juist van pensioenfonds naar verzekeraar, of premiepensioeninstelling of andersom) of van het type regeling (premieovereenkomsten of uitkeringsovereenkomsten).

Bovendien hebben verschillende partijen een rol in de informatievoorziening aan deelnemers in het proces rond een CWO. Denk hierbij aan de werkgever die zijn werknemers dient te

¹ Met 'deelnemer' wordt bedoeld: actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Met partner worden ook gewezen partners bedoeld.

informereren, en inspraakorganen zoals de Ondernemingsraad die daarin een eigen rol vervullen. Werkgevers organiseren veelal informatiebijeenkomsten onder begeleiding van een pensioenadviseur en met input van de pensioenuitvoerder. Ook kunnen de werkgever en de deelnemer ervoor kiezen zich te laten adviseren door een externe partij, zoals een pensioenadviseur.

In de praktijk zal de deelnemer dus reeds (gedeeltelijk) geïnformeerd zijn over aspecten van de voorgenomen overdracht door de werkgever of bijvoorbeeld de ondernemingsraad.

Deze leidraad strekt er niet toe de pensioenuitvoerder verantwoordelijk te maken voor de informatie die is verstrekt door andere partijen. Alle informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt dient in beginsel te voldoen aan de wettelijke vereisten van artikel 48 Pw. De pensioenuitvoerder heeft op basis van artikel 83 Pw een plicht de deelnemer te informeren. Daaronder valt het informeren over de mogelijkheid bezwaar kenbaar te kunnen maken tegen de waardeoverdracht. Dit betekent dat de informatie die in dit kader wordt verstrekt op zichzelf staand voldoende moet zijn voor de deelnemer om zijn beslissing op te baseren. Ook de informatie die in het kader van een CWO door een pensioenuitvoerder wordt verstrekt, dient te voldoen aan de algemene wettelijke eisen van artikel 48 Pw.

Deze leidraad geeft algemene uitgangspunten die door uitvoerders in acht dienen te worden genomen bij informatie aan deelnemers. De AFM maakt in deze leidraad bij haar toelichting op de eisen uit artikel 48 Pw geen onderscheid naar soort CWO, tenzij dit relevant is en expliciet wordt vermeld. De deelnemers moeten, ongeacht het soort waardeoverdracht, adequaat geïnformeerd worden en inzicht krijgen in de gevolgen van de CWO. Het is aan de pensioenuitvoerders om te bepalen welke informatie in welk geval relevant is voor de deelnemer.

Doelgroep leidraad

Deze leidraad is opgesteld voor zowel de overdragende als overnemende pensioenuitvoerders. Zowel de overdragende als de overnemende pensioenuitvoerders kunnen een rol hebben bij het informeren van de deelnemers over de consequenties van de CWO. De overdragende en de overnemende pensioenuitvoerder zijn ieder zelfstandig verantwoordelijk voor het voldoen aan de op hun rustende wettelijke verplichtingen rond informatieverstrekking.

Leeswijzer leidraad

In paragraaf 1 geeft de AFM een toelichting op de algemene wettelijke vereisten van artikel 48 Pw. Paragraaf 2 gaat in op hoe artikel 48 Pw toegepast moet worden in geval van een CWO. Paragraaf 3 beschrijft het proces van beoordeling van collectieve waardeoverdrachten door de AFM en DNB.

1. Informatieverstrekking aan deelnemers op grond van artikel 48 Pw

Artikel 48 Pw heeft betrekking op alle informatie op alle informatiedragers die de deelnemer van u als pensioenuitvoerder ontvangt, zoals informatie in brieven, e-mails, brochures en op websites. Dit geldt ook voor informatie die u verstrekt in het kader van een CWO. In deze paragraaf geeft de AFM een toelichting op de algemene normen in artikel 48 Pw.

1.1 *Informeer de deelnemer tijdig, evenwichtig, duidelijk en begrijpelijk*

Artikel 48, eerste lid Pw

De informatie die de pensioenuitvoerder verstrekt of beschikbaar stelt is correct, duidelijk en evenwichtig. De informatie wordt tijdig verstrekt of beschikbaar gesteld.

Tijdig

U informeert de deelnemer tijdig. Tijdige informatie stelt de deelnemer in staat informatie tot zich te nemen, hierover advies in te winnen en eventueel bezwaar te maken. De deelnemer moet voldoende tijd hebben om een weloverwogen beslissing te kunnen nemen. De informatie die u tijdig verstrekt dient ook actueel zijn. Als deelnemers bijvoorbeeld tijdig geïnformeerd zijn om bezwaar tegen de voorgenomen CWO kenbaar te kunnen maken, maar de CWO wordt veel verder in de toekomst geëffectueerd, dan hebben de deelnemers hun keuze mogelijk gemaakt op informatie die dan niet meer actueel is. U houdt tijdens het proces en de doorlooptijd van de CWO rekening met een scenario dat u de deelnemers opnieuw van nieuwe actuele informatie voorziet.

Duidelijk

Informatie die u verstrekt wordt voor de deelnemer duidelijker als het taalgebruik begrijpelijk is. Begrijpelijk taalgebruik is bijvoorbeeld onderwerpen zo expliciet mogelijk verwoorden en kwalitatief omschrijven. Vermijdt zo veel mogelijk lastige informatie en jargon, indien onvermijdelijk licht u die op begrijpelijke wijze toe. Daarbij gebruikt u taal die bij de betreffende groep deelnemers past. De structuur van teksten is overzichtelijk en er is een heldere gelaagdheid van informatie.

Correct

Correcte informatie betekent in ieder geval dat de inhoud van de informatie die u verstrekt juist is en dat de informatie consistent is. Uw informatie kent geen tegenstrijdigheden.

Evenwichtig

Evenwichtig informeren betekent dat u zorgt voor een juiste balans in de informatieverstrekking. Bijvoorbeeld een juiste balans tussen de positieve voorwaarden en kenmerken, en de negatieve voorwaarden en kenmerken en de risico's. Onder evenwichtig wordt ook verstaan dat de deelnemer een volledige weergave krijgt van situaties en context. Naast de voordelen behoren ook de nadelen en de risico's expliciet te worden genoemd en inzichtelijk te worden gemaakt.

Vergelijkingen en voorbeelden moeten representatief zijn en voorzien zijn van een onderbouwing. Uw informatie is naast evenwichtig ook feitelijk. U voorkomt dat uw informatie suggestief of gekleurd is, zodat de deelnemers niet in een bepaald richting wordt gestuurd. Evenwichtige en feitelijke informatie is extra van belang bij keuzes en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor het pensioen.

1.2 Informatie sluit aan op de kenmerken en behoeften van de individuele deelnemer

Artikel 48, tweede lid Pw

De pensioenuitvoerder bevordert dat persoonlijke informatie aansluit bij de informatiebehoefte en kenmerken van de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde.

Stel uw informatie zo op dat het perspectief van de individuele deelnemer daarbij centraal staat. Dit vergroot de kans dat de deelnemer de informatie daadwerkelijk begrijpt.

Informatie die aansluit op de kenmerken en behoeften van de individuele deelnemer is van belang omdat de deelnemer op basis van deze informatie veelal keuzes moet kunnen maken. Informeer daarbij alleen over keuzes en veranderingen die van toepassing zijn op zijn specifieke en persoonlijke situatie.

Een deelnemer moet weten wat hij met de informatie moet doen en wat van hem verwacht wordt. Uw informatie behoort de deelnemer daarom zoveel mogelijk een handelingsperspectief te bieden.

1.3 Geef deelnemer inzicht bij keuzes

Artikel 48, derde lid Pw

De pensioenuitvoerder bevordert dat de informatie de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde inzicht geeft in de keuzemogelijkheden die er zijn in de pensioenregeling en de gevolgen van belangrijke gebeurtenissen voor het pensioen.

U informeert de deelnemer over zijn keuzemogelijkheden. Dit geldt voor alle relevante keuzemogelijkheden, zoals keuzes die voortvloeien uit wetgeving en de pensioenregeling.

De informatie stelt de deelnemer in staat een weloverwogen beslissing te nemen doordat keuzemogelijkheden zo duidelijk mogelijk worden toegelicht.

Om de deelnemer te begeleiden bij zijn keuzes informeert u hem op een begrijpelijke en concrete manier over de (financiële) gevolgen van deze keuzes. U maakt daarbij duidelijk hoe de deelnemer eventuele risico's kan ondervangen. De informatie is erop gericht de deelnemer te stimuleren actie te ondernemen.

Informatie gericht op het maken van keuzes is gebaseerd op de individuele kenmerken en pensioensituatie van de deelnemer. Dit betekent dat een 'one size fits all' benadering in de meeste gevallen niet passend zal zijn.

U informeert de deelnemer dat hij zich kan laten informeren door een adviseur en/of eventueel de werkgever over zijn persoonlijke situatie en de CWO.

1.4 Opzet en structuur van de informatie

Opzet en structuur van informatie helpt deelnemers het hoofdonderwerp, relevante deelonderwerpen en een gevraagde actie in de informatie te vinden en de informatie te overzien. Bij het opstellen van de informatie voor de deelnemers vragen wij u rekening te houden met de volgende aandachtspunten:

- Informatie start met de belangrijkste boodschap.
- In de aanhef van de informatie wordt de deelnemer direct geïnformeerd dat er een actie van hem wordt gevraagd. Creëer urgentie bij de deelnemer en zet aan tot actie.
- Onderwerpen en thema's die bij elkaar horen worden gebundeld gepresenteerd, bijvoorbeeld onder duidelijke kopjes.
- Gebruik voorbeelden om de informatie te verduidelijken.
- Let op de omvang van de totale tekst van de informatie. Communiceer zo kort en krachtig mogelijk, zonder belangrijke aspecten onbenoemd te laten. Maak indien nodig gebruik van gelaagdheid van informatie.

1.5 Effectieve communicatie en informatieverstrekking

Bij het opstellen van de informatie kunt u het volgende nog ter overweging meenemen:

- U kunt de persoonlijke informatie testen op de behoefte van de deelnemers. Bijvoorbeeld door de informatie te toetsen bij de deelnemers of de doelgroep door het gebruik van panels. Zo kunt u controleren of de informatie daadwerkelijk in een behoefte voorziet. Hierbij kunt u ook onderzoeken welke gelaagdheid van informatie past bij de informatiebehoefte van de deelnemers.
- U kunt een centrale communicatieplanning hanteren, met een plan om deelnemers tijdig te informeren, waarbij deelnemers voldoende tijd krijgen om bezwaar te maken of in te stemmen. Hierin kunt u tevens afspraken vastleggen tussen partijen over het onderling beschikbaar stellen van relevante (deel)informatie, met als doel om deelnemers een volledig weergave te kunnen geven van de gevolgen voor hun pensioen.

Bovenstaande punten kunt u indien nodig en wenselijk onderdeel laten zijn van een communicatieplan.

2. Informatieverstrekking aan deelnemers bij een collectieve waardeoverdracht

Naast de bovengenoemde toelichting op de algemene normen van artikel 48 Pw voor informatieverstrekking aan deelnemers uit paragraaf 1, is op de CWO de toelichting in deze paragraaf van toepassing.

2.1 *Benoem de reden en achtergrond CWO*

De reden en achtergrond van de CWO benoemt u expliciet, waaronder de voor- en nadelen van de huidige pensioensituatie ten opzichte van de situatie ná de CWO. U informeert de deelnemer ook over eventuele voorzienbare wijzigingen die plaats gaan vinden ná de CWO. Deze informatie is nodig om de juiste keuze te kunnen maken.

2.2 *Geef inzicht in de hoogte van het pensioenvermogen of het opgebouwde pensioen vóór en na de CWO*

Een CWO kan invloed hebben op het pensioenvermogen² (bij een DC-regeling) of het opgebouwde pensioen (bij een DB-regeling) van een deelnemer.

U maakt inzichtelijk wat de hoogte van het pensioenvermogen of het opgebouwde pensioen is vóór en na de CWO. Een CWO kan een overdracht tussen verschillende type regelingen betreffen, namelijk tussen DB- en DC-regelingen. Afhankelijk van de bij de CWO betrokken regelingen geeft u inzicht in de hoogte van het pensioenvermogen of het opgebouwde pensioen. Hieronder staan voor een CWO tussen twee DC-regelingen en een CWO tussen twee DB-regelingen een voorbeeld hoe u de deelnemer kunt informeren.

Voorbeeld van de presentatie van het pensioenvermogen bij een CWO tussen DC-regelingen

	Huidige regeling	Nieuwe regeling
Pensioenvermogen	€ 20.600	€ 20.500

Voorbeeld van de presentatie van het opgebouwd pensioen bij een CWO tussen DB-regelingen

	Huidige regeling	Nieuwe regeling
Pensioenuitkering op jaarbasis	€ 710	€ 715

In het geval van een CWO van een DB-regeling naar een DC-regeling, wordt ook verwacht dat u het (individueel) pensioenvermogen toont dat het opgebouwde DB pensioen representeert. Het vermogen dat naar de nieuwe regeling gaat. Hierbij gebruikt u de persoonlijke bedragen. De AFM verwacht van u een onderbouwde afweging of het presenteren van de persoonlijke bedragen, van meerwaarde is voor deelnemers. Bij een CWO van een DC-regeling naar een DB-regeling geldt dezelfde aanpak.

² Andere termen voor het pensioenvermogen of geserveerde pensioenvermogen zijn 'pensioenkapitaal' of 'persoonlijk pensioenvermogen'.

Voorbeeld met tekstsuggestie van de presentatie van het opgebouwd pensioen en het pensioenvermogen bij een CWO van een DB – naar een DC-regeling

Pensioenuitkering op jaarbasis	Pensioenvermogen nieuwe regeling
€ 710	€ 20.500

Testsuggestie: ‘U heeft een opgebouwd pensioen van € 710. Dit opgebouwde pensioen wordt bij de collectieve waardeoverdracht omgezet in een persoonlijk pensioenvermogen. U persoonlijke pensioenvermogen wordt ongeveer € 20.500. Dit pensioenvermogen wordt overgedragen naar de nieuwe regeling.’

U geeft een toelichting op het verschil in de bedragen in de huidige regeling ten opzichte van de nieuwe regeling op grond van de belangrijkste oorzaken van het verschil. Een verschil kan bijvoorbeeld ontstaan door kosten (aan- en verkoopkosten) die in rekening worden gebracht bij de CWO.

Het is uiteraard niet mogelijk het pensioenvermogen te presenteren op het moment van waardeoverdracht aangezien dit moment in de toekomst ligt. U kiest derhalve een peildatum voor de vaststelling van de hoogte van de bedragen die zo dicht mogelijk bij het moment van waardeoverdracht ligt. U gaat uit van de situatie op de peildatum en presenteert voor deze datum de gevolgen van de CWO. U benoemt daarbij welke omstandigheden van invloed kunnen zijn op een wijziging van de hoogte van de bedragen richting het moment van de effectuering van de CWO.

2.3 Geef inzicht in de hoogte van het pensioen vóór en na de CWO

Een CWO heeft vaak invloed op de verwachte hoogte van het pensioen. Het is van belang dat deelnemers weten wat de gevolgen zijn van de CWO op de hoogte van het pensioen. U maakt de gevolgen expliciet door het verwachte pensioen vóór en ná de CWO te presenteren. Dit doet u bij elke CWO, ongeacht de betrokken type pensioenregelingen (denk aan een CWO van een DC-regeling naar een DC-regeling, een DB-regeling naar een DB-regeling of een DB-regeling naar een DC-regeling). Het verschil in het bedrag van het pensioen vóór en ná de CWO wordt toegelicht aan de hand van de belangrijkste oorzaken van dat verschil. Het verschil kan bijvoorbeeld veroorzaakt worden door een andere kostenstructuur, een ander risico- en beleggingsprofiel of andere actuariële uitgangspunten.

De mate van zekerheid van de pensioenuitkering kunt u eventueel laten zien door het pensioen tevens te tonen in een optimistisch scenario en een pessimistisch scenario. De tabel hieronder geeft een voorbeeld hoe u het geprognosticeerde pensioen kunt presenteren. U kunt voor de herkenbaarheid en de vergelijkbaarheid van informatie voor de deelnemer een soortgelijke presentatie kiezen als die van de Navigatiemetafoor op mijnpensioenoverzicht.nl en op het Uniform Pensioenoverzicht (UPO). U bent vrij om een eigen invulling te geven aan de presentatie.

Voorbeeld van de presentatie van de pensioenuitkering in drie scenario's

	Voor CWO	Na CWO
Verwachte pensioenuitkering	€ 920	€ 1.100
Pensioenuitkering als het tegengit	€ 900	€ 1.000
Pensioenuitkering als het meezit	€ 1.010	€ 1.260

Het geprognosticeerde pensioen dient een realistische inschatting te geven van het uiteindelijke pensioen. Elementen, bijvoorbeeld het beleggingsbeleid en het deelnemersbestand, die materiële gevolgen hebben voor de hoogte van de pensioenuitkering zijn daarom verwerkt in de bedragen. Het is van belang dat de betrokken partijen afspraken maken over een consistente rekenmethodiek voor de vergelijkbaarheid, bijvoorbeeld over het gebruik van scenarioset, rekenmethodiek en peildatums voor de berekening.

U, al dan niet tezamen met werkgever en adviseur, analyseert de gevolgen die de CWO heeft op de hoogte van het pensioen van individuele deelnemers en maakt een gemotiveerde afweging of het tonen van de scenariobedragen bijdraagt aan het inzichtelijk maken van deze gevolgen. Als u geen bedragen toont kunt u verklaren waarom het tonen ervan niet zou bijdragen aan het inzichtelijk maken van de gevolgen van de CWO.

2.4 *Geef inzicht in de wijzigingen in de regeling bij een CWO*

U brengt bij een CWO op grond van artikel 83 Pw de wijzigingen tussen de huidige regeling en de nieuwe regeling voor de deelnemer in beeld. U informeert hierbij de deelnemer over een wijziging van karakter van de regeling en wat die wijziging voor de deelnemer betekent. U presenteert de wijzigingen tussen de regelingen evenwichtig en duidelijk in een overzicht. U geeft een toelichting op de wijziging en de consequenties van de wijziging. U presenteert de wijzigingen op een manier die recht doet aan de gevolgen van de wijziging.

Voorbeeld van de presentatie van de gevolgen van de wijzigingen in de regeling

Wijziging	Voor CWO	Na CWO	Toelichting wijziging
Type nabestaandenpensioen	Opbouw	Risico	Toelichting
Ingangsdatum ouderdompensioen	Uw 68e verjaardag	1e dag van de maand waarin u 68 wordt	Toelichting
Ingangsdatum partner- en wezenpensioen	1e dag van de maand volgend op het overlijden	Vanaf de dag van overlijden	Toelichting

De deelnemer ziet op basis van een vergelijking van de twee regelingen, met daarbij behorende toelichting, wat de wijzigingen zijn. De in dit verband verstrekte informatie beoogt de deelnemer beter in staat te stellen de consequenties van de CWO te begrijpen en een bewuste keuze te maken of hij een overdracht wil van zijn opgebouwde pensioen naar een gewijzigde regeling.

2.5 *Benoem expliciet de mogelijkheid van bezwaar bij een CWO o.g.v. artikel 83 Pw*

Benoem in geval van een CWO op grond van artikel 83 Pw in uw informatie expliciet de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen de CWO.³ Hierbij krijgt de deelnemer duidelijke instructies hoe hij zijn bezwaar kenbaar kan maken, en binnen welke termijn. De deelnemer maakt zijn bezwaar kenbaar aan de overdragende pensioenuitvoerder of de werkgever.

De AFM vindt dat het belang en de gevolgen van een CWO op grond van artikel 83 Pw een zorgvuldig proces van bezwaar rechtvaardigt. De AFM verwacht dat de pensioenuitvoerder, al dan

³ Voor een CWO op grond van artikel 84 Pw geldt geen bezwaarmogelijkheid voor deelnemers.

niet tezamen met werkgever en adviseur, een zelfstandige en gemotiveerde afweging maakt over de formulering van het bezwaarrecht. In deze afweging betreft u of, afhankelijk van de complexiteit van de CWO en de gevolgen voor de deelnemers, een expliciete keuze van de deelnemer meer passend is dan de negatieve optie die de Pensioenwet noemt.⁴

De lengte van de bezwaartermijn die wordt geboden, stelt de deelnemer in staat (extern) advies in te winnen ten behoeve van zijn keuze. De AFM acht hierbij een termijn van minimaal zes weken gepast. De deelnemer wordt ook geïnformeerd over wat de consequenties zijn als hij niet (tijdig) zijn bezwaar kenbaar maakt. Bovendien wordt de deelnemer geïnformeerd over de gevolgen die het kenbaar maken van bezwaar heeft voor zijn persoonlijke pensioensituatie. De mogelijkheid om bezwaar te maken mag niet belemmerd worden door extra eisen aan het bezwaar te stellen, bijvoorbeeld dat het bezwaar gemotiveerd moet zijn.

2.6 Specifieke interpretatie voor een CWO o.g.v. artikel 84 Pw

De liquidatie van een pensioenuitvoerder of het sluiten van een collectiviteitskring heeft vaak gevolgen voor het pensioen van een deelnemer. U informeert de deelnemer over wat de liquidatie voor zijn eigen pensioenopbouw betekent. Hierbij wordt rekening gehouden met de financiële positie van de overnemende pensioenuitvoerder. De toelichting in deze paragraaf gaat uit van een ongewijzigde regeling na liquidatie.

In de informatie worden de redenen en de achtergrond van het liquidatiebesluit en de CWO op een heldere en transparante manier expliciet benoemd. Hierbij wordt de keuze voor de nieuwe pensioenuitvoerder of de nieuwe collectiviteitskring bij dezelfde pensioenuitvoerder toegelicht, evenals de relevante consequenties voor de deelnemer hiervan.

Voorbeeld van de presentatie van de consequenties

Onderwerp	Consequenties
Overgang van Ondernemingspensioenfondsen naar Algemeen Pensioenfonds	U informeert bijvoorbeeld over de gevolgen voor de uitvoeringskosten en de wijze van inspraak bij besluitvorming

U informeert ook, indien bekend en van toepassing, over een verlaging van de pensioenuitkering. Indien de CWO resulteert in een verlaging van de (verwachte) pensioenuitkering moet u dit tijdig (voordat de verlaging wordt geëffectueerd) aan de deelnemers melden. Voor pensioengerechtigden geldt een termijn van minimaal drie maanden, voor actieve en inactieve deelnemers geldt een termijn van minimaal één maand.⁵ Verder wordt ingegaan op de verschillen tussen de oude liquiderende en de nieuwe pensioenuitvoerder.

⁴ Van een negatieve optie is sprake als de deelnemer wordt verondersteld in te stemmen met de waardeoverdracht, tenzij hij uitdrukkelijk bezwaar maakt.

⁵ Bij het informeren van de verlaging van de (verwachte) pensioenuitkering als gevolg van de CWO past u de termijnen toe uit artikel 134, lid 2 en 3 Pw.

3. Proces beoordeling collectieve waardeoverdrachten door de AFM en DNB

Op grond van de artikelen 83 en 84 Pw moet een voorgenomen CWO uiterlijk drie maanden voor de beoogde overgangdatum gemeld worden bij De Nederlandsche Bank (DNB). De pensioenuitvoerder dient bij haar melding alle voor de CWO relevante informatie met DNB te delen. DNB beoordeelt op basis van haar wettelijke bevoegdheid ex artikel 83 en 84 Pensioenwet (Pw) de (financiële) consequenties van een collectieve waardeoverdracht voor de overdragende pensioenuitvoerder, de ontvangende pensioenuitvoerder en de over te dragen groep deelnemers. DNB kan de overdragende pensioenuitvoerder (pensioenfonds, verzekeraar of premiepensioeninstelling (PPI) verbieden de collectieve waardeoverdracht uit te voeren. DNB heeft tot de beoogde overdrachtsdatum de tijd om de voorgenomen CWO te beoordelen.

Onderdeel van de beoordeling is de informatie die door de pensioenuitvoerder wordt verstrekt aan deelnemers. De toezichthouders verwachten van u als pensioenuitvoerder dat de voorgenomen deelnemerinformatie die u aan de deelnemers verstrekt in concept wordt voorgelegd aan DNB. DNB stuurt deze deelnemerinformatie door aan de AFM. De AFM beoordeelt de deelnemerinformatie aan de hand van de normen voor informatieverstrekking. Als de AFM opmerkingen of suggesties heeft over de voorgelegde concept informatie dan neemt zij hierover contact op met de pensioenuitvoerder. DNB neemt het oordeel van de AFM mee in haar beoordeling van de CWO naar de pensioenuitvoerder.

Meer informatie over het beoordelingsproces vindt u op de website van [DNB](#) en de website van de [AFM](#).

Autoriteit Financiële Markten
T 020 797 2000 | F 020 797 3800
Postbus 11723 | 1001 GS Amsterdam
www.afm.nl

De tekst is met zorg samengesteld en is informatief van aard. U kunt er geen rechten aan ontlennen. Door besluiten op nationaal en internationaal niveau is het mogelijk dat de tekst niet langer actueel is wanneer u deze leest. De Autoriteit Financiële Markten (AFM) is niet aansprakelijk voor de eventuele gevolgen – zoals bijvoorbeeld geleden verlies of gederfde winst – ontstaan door acties ondernomen naar aanleiding van deze tekst.